

پاسخ تشریحی سوالات درس درک عمومی هنر کنکور ۱۴۰۰

محمدامین طه‌زاده - رقیه محبی - محمد مهدی شاکری

۱۰۱: کتاب هنر جهان ص ۳۴

تمدن اژه‌ای به دست مردمانی به نام مینوسی‌ها و میسنی‌ها شکل گرفت. مردم اژه بعد از گذر از دوره نوسنگی، وارد عصر شهرنشینی شدند و به سرعت به مدارج شهرنشینی پیشرفته‌ای رسیدند. مینوسی‌ها به دلیل نزدیکی و روابط تجاری با میان‌رودان و مصر، در جذب و انتقال تجارب این دو تمدن به سرزمین خود و انتقال آن به یونان نقش مهمی داشتند.

۱۰۲:

تاریخچه این سبک به سال ۱۹۸۰ بر می‌گردد. دیوید هاکنی تعدادی عکس پولارید را به هم متصل کرده و به صورت کلاژی در می‌آورد که موضوعی واحد را از زوایای مختلف نشان می‌داد (مانند سبک کوبیسم). این اثر که به جوینر معروف شد، بعدها مورد توجه بسیاری قرار گرفت و نام او را بر سر زبان‌ها انداخت.

۱۰۳: کتاب هنر ایران ص ۱۸

نیمه دوم هزاره دوم پ.م فلات ایران به ویژه بخش‌های غربی و دامنه‌های جنوبی کوه البرز پذیرای اقوام کوچنده بوده است. براساس یافته‌ها و مدارک باستان‌شناسی به نظر می‌رسد که این اقوام از ناحیه شمال شرقی و از سمت شرق دریای خزر به بخش‌های مختلف ایران حرکت کرده باشند. چنین برمی‌آید که این مردمان به زبان‌های هند و اروپایی تکلم می‌کردند و توانسته‌اند گستره عظیمی را از کوه‌های آسیای میانه تا اروپا درنوردند و این مناطق را بر حسب نیاز خود برای سکونت برگزینند. مهم‌ترین مناطق سکونت در فلات مرکزی ایران، حسنلو (جنوب دریاچه ارومیه)، خوروین (دشت قزوین)، سیلک (کاشان)، تپه گیان (نهایند)، تمدن املش و تپه مارلیک (گیلان) و منطقه لرستان بوده است.

۱۰۴:

نقاش فرانسوی که برخی او را جزو نقاشان رومانتیسیست و برخی جزو رئالیست‌ها می‌دانند (نقاشی بدون مکتب). در واقع موضوع‌های مورد علاقه‌ی میله، بیش‌تر رئالیستی هستند و شیوه‌ی برخورد او تا حدی رمانتیسیستی است و از اعضای مکتب باربیزون نیز به شمار می‌رود.

موضوع آثار میله اغلب روستائیان و دهقانان بودند؛ هم‌دردی وی با مردم فرودست باعث شد که او را سوسیالیست بنامند. او در آثارش به ستایش نجابت و فروتنی انسان ساده روستایی می‌پرداخت و در این امر طرز بیانی متنوع داشت. میله با اثرپذیری مستقیم از طبیعت موفق شد کلاسیسیسم را با رئالیسم وفق دهد. او بر نسان ونگوگ و کامی پیسارو تأثیر زیادی گذاشت.

تابلوی خوشه‌چینان از آثار مشهور او به شمار می‌رود. ترکیب‌بندی این تابلو چیزی فراتر از واقعیت زندگی و کار توان‌فرسای دهقانان سده نوزدهم را می‌نمایاند؛ در اینجا اشارتی تسلی‌دهنده به ارزش اخلاقی کار مطرح است و این تلویح به واسطه‌ی شکل‌بندی پرده نقاشی به تماشاگر منتقل می‌شود. شکوه چشم‌انداز پس‌زمینه، تکرار شکل‌های خمیده سه زن (کنایه‌ای از تلاش و کار کمرشکن) و نشانه‌های مبهم فعالیت تولیدی آدم‌ها در افق دور؛ همگی تماشاگر را از حدود تجربه مستقیم فراتر می‌برند. با این حال، استحکام و صلابت شکل‌ها در برخی از کارهای میله هرگونه برداشت مذهبی و تأکید عاطفی را منتفی می‌کنند.

۱۰۵: دانش فنی پایه پویانمایی ص ۳۳

صنعت سینما با ورود صدا به آن و پایان دوره صامت، شاهد تحول بزرگی بود. فیلم «خواننده جاز» اولین فیلم ناطق بود که در سال ۱۹۲۷م توسط کمپانی برادران وارنر تولید و عرضه شد. والت دیزنی خیلی زود متوجه اهمیت صدا و تأثیرات آن شد و تصمیم گرفت میکی‌موس را به صورت صدا دار به معرض نمایش بگذارد؛ بنابراین اولین پویانمایی ناطق در سال ۱۹۲۸م به نام «کشتی بخار ویلی» با حضور میکی‌موس تولید شد. مشاهده میکی‌موس همراه با صدا و آهنگ باعث شهرت و جذابیت بیشتر او در میان مردم شد و مقدمه موفقیت‌های بعدی استودیو دیزنی گردید.

۱۰۶:

الیاف سطح کاغذ طوری آرایش یافته‌اند که کاغذ در یک جهت راحت‌تر پاره می‌شود و در راستای عمود بر آن به سختی پاره می‌شود. به جهتی که کاغذ به راحتی تا خورده یا پاره می‌شود، اصطلاحاً راه کاغذ گفته می‌شود. شناخت راه کاغذ برای چاپ بسیار مهم است زیرا هنگام چاپ باید راستای راه کاغذ موازی محور سیلندر چاپ باشد تا از پارگی و تغییر فرم کاغذ و ایجاد تغییرات ناخواسته در خطوط یا عدم انطباق رنگ‌ها جلوگیری شود. همچنین سیلندر چاپ موازی با عطف کتاب است.

:۱۰۷

:۱۰۸

★ نقاشی و حجم‌سازی سقاخانه‌ای

اصطلاحی است که نخستین بار توسط کریم امامی مترجم، روزنامه‌نگار و منتقد برای توصیف آثار گروهی از هنرمندان ایرانی که می‌کوشیدند پلی میان سنت و مدرنیسم^۱ بنا کنند به کار برده شد. خود او می‌نویسد: «ظهور خط در نقاشی، در آغاز دهه‌ی ۱۳۴۰، تئو چند از بینندگان را به یاد حال و هوای سقاخانه انداخت. سپس این واژه کماکان تعمیم یافت و به همه‌ی هنرمندان چه نقاش و چه مجسمه‌ساز که در کارهای خود از فرم‌های سنتی هنر ایران به عنوان نقطه‌ی شروع و ماده‌ی خام استفاده می‌کردند اطلاق شد.» از پیشگامان این شیوه می‌توان به حسین زنده‌رودی، پیلارام، پرویز تناولی^۲، مسعود عربشاهی، منصور قندریز^۳، صادق تبریزی، ناصر اویسی^۴، ژازه طباطبایی^۵، رضا مافی^۶ و جعفر روحبخش اشاره کرد. برخی از حجم‌سازان سقاخانه‌ای در خلق آثار خود از آثار فلزکاری دوره‌ی سلجوقی و قاجار الهام گرفته‌اند.

:۱۰۹ کتاب خط در گرافیک صفحات ۴۵ و ۴۶

خط توقیع: این خط از مشتقات خط ثلث است و از آن جهت «عنوان توقیع» به آن داده‌اند که در قدیم «نامه‌ها» و «فرمان‌ها» را با این خط کتابت می‌کردند. قواعد حروف آن در کتابت نظیر ثلث است اما ظرافتش از خط ثلث بیشتر و ترکیباتش فشرده‌تر است. به علاوه در خط توقیع ضخامت حروف یکسان است. ظریف‌تر بودن توقیع نسبت به ثلث، موجب سهولت و روانی آن در کتابت شده است. علاوه بر موارد مذکور، در پایان قرآن‌ها و کتاب‌ها، نام سفارش دهنده یا کسی که کتاب به او اهدا می‌شد و نیز تاریخ و مکان تحریر و نام کاتب را به خط توقیع می‌نوشته‌اند. در ایران به تدریج خط «رقاع» جای توقیع را گرفت.

:۱۱۰

هنر شیراز در مسیری متفاوت از مکتب تبریز ایلخانی و عمدتاً در تداوم سنت‌های تصویری عهد سلجوقی گام برمی‌داشت. نگارگران^۱ شیراز در سده‌ی هشتم را می‌توان پاسدار سنت‌های هنری قبل از حمله‌ی مغول و حتی قبل از اسلام دانست. آنان از تأثیرات بیگانگان به دور بودند و نه تنها بر مفاهیم و منابع ایرانی تکیه داشتند بلکه با پرداختن به مضامین تاریخی و سنتی، شجوه ادوار گذشته را یادآوری می‌کردند. به همین جهت آثار نقاشی سده‌ی هشتم شیراز اغلب یکدست و ساده‌اند و اسلوب آن‌ها شبیه تصاویر کتاب ورقه و گلشاه عهد سلجوقی است. نقاشی‌های شیراز سترگ‌نما هستند، پیکرهای درشت بر زمینه‌ای ساده و با رنگ تخت ترسیم شده‌اند. گاهی پس زمینه با نقوش تزیین پر می‌شود. فضای تصویری کم‌عمق است. هم‌چنین عوامل تصویر اندک و تعداد رنگ‌های به کار رفته محدود است.

از کتاب‌های مصور این مکتب تعدادی شاهنامه است که امروزه در موزه‌های جهان پراکنده‌اند از جمله شاهنامه‌ی قوام‌الدین

مهم‌ترین خصوصیت معماری باروک، ساختن فضاهای منحنی و استفاده فراوان از تزیینات معماری بود. هنرمندان با این کار، به بناها، شکوه و عظمت خاصی می‌بخشیدند. در طراحی کاخ‌های بزرگ نیز از این شیوه استفاده می‌شد. باغ کاخ ورسای که در شکارگاهی در نزدیکی پاریس و در دهکده ورسای ساخته شده‌است، نمونه‌ای از کاربرد این شیوه است که استفاده منظم از درخت گل و آب‌نما، عظمت و شکوهی وصف‌ناشدنی به بنا می‌بخشید.^[۵]

ایجاد فضاهای مفید و ایجاد فضاهایی که امکان تفکر را فراهم کند دو هدفی بود که معماری در قرن هفدهم اساس خود را بر آن نهاده بود. کلیساهای باروک هر دو هدف را برآورده کردند. به این ترتیب که فضاهای داخلی یکپارچه‌ای فراهم کردند تا هم برای اجتماعات بزرگ مناسب باشد و هم جایگاهی باعظمت برای مراسم مذهبی گروهی یا عبادت فردی را فراهم کند و کلیسایی مستطیل شکل با راهرویی واحد و و محوطه مرکزی گسترده بهترین راه حل ممکن به‌شمار می‌آمد. نمونه خوب و مناسبی از این نوع کلیسای ایل جسو است. در ابتدا نمای کلیسا به پیروی از دوره رنسانس طراحی می‌شد که شامل ساختاری دو طبقه با یک بخش مرکزی برجسته و متمایز که بالای آن یک سنتور قرار داشت می‌شد. به مرور زمان در قرن هفدهم تغییراتی مهم پدید آمد. نمای ساختمان از اینکه به شکل هم سطح ساخته شود تغییر یافت. بخش مرکزی بیش از دیگر قسمت‌های ساختمان به خیابان نزدیک شده بود برای بیان اینکه نمای ساختمان به سوی فضای زندگی شهری روی آورده‌است. ایجاد یکپارچگی کامل در فضا هدف نهایی معماری باروک است. بیننده از حالت تماشاچی صرف خارج شده و به جزئی از خود فضا تبدیل شده‌است. کلیسای سن کارلو آله کواترو فونتانه نمونه‌ای خوب از این تجربه است که به دست برومینی با دیوارهای موجدار خلق شده‌است.

یکی دیگر از نتایج یکپارچگی فضا شناخته شدن گنبد به عنوان جزئی از فضای داخلی است. مانند گنبد سنت ایوو دلا ساینزا در رم که حالتی مارپیچی دارد و نگاه را به سوی بالا می‌کشاند .

۱۱۴

هنری فاکس تالبوت در سال ۱۸۴۴ میلادی، اولین کتاب مصور عکاسی دنیا را به نام قلم طبیعت (The Pencil of Nature) منتشر نمود. این کتاب نتیجه یازده سال کار و آزمایشهای او بود. او آرزو داشت که بتواند تصاویر با دوامی ایجاد کند که بر روی کاغذ ماندگار باشند. وی در این کتاب تلاش هایی که در راه رسیدن به کشف کاغذ عکاسی و چاپ تصاویر بر روی آن متحمل شده است را شرح می‌دهد. کتاب دارای ۲۴ تصویر بود که برای هر کدام از آنها متنی نوشته شده بود. تصاویر انتخابی وی بر اساس دو معیار انتخاب شده بودند: اولاً اینکه مخاطب نا آشنا با مدیوم عکاسی، با چاپ فوق العاده و جزئیات تصاویر تحت تاثیر قرار گیرد و دوم اینکه تصاویر بتوانند اهمیت چاپ عکس و کاربردهای فرایند عکاسی را که تا آن موقع انجام آن غیرممکن بود را به نمایش گذارند. این کتاب به تدریج تا سال ۱۸۴۶ در ۶ شماره چاپ شد و اولین کتاب مصوری بود که برای فروش عرضه شد. اگر چه آمار دقیقی وجود ندارد، ولی آنچه مشخص است اینکه بیش از هزار نسخه از این ۶ جلد به چاپ رسید. تعداد بسیار کمی از نسخه های آن هنوز موجود است.

۱۱۶

از رهبران جنبش امپرسیونیسم که در نقاشی های متاخرش از بسیاری جنبه ها، پیام آور اکسپرسیونیسم انتزاعی است. در اواخر ۱۸۶۰ به همراه رنوار ضمن تبادل تجربیاتشان در رنگ، نخستین نقاشی های امپرسیونیستی ناب را آفریدند. او مدتی نیز به مطالعه آثار کانستابل و ترنر پرداخت و سر انجام در ۱۸۷۲ نخستین تابلوی امپرسیونیستی یعنی امپرسیون: طلوع آفتاب را رو نمایی کرد و اصطلاح امپرسیونیسم در ارتباط با همین اثر رایج شد. در کنار دیگر امپرسیونیست ها به مطالعه جلوه های متغیر نور و جو در طبیعت ادامه داد . در مجموعه ایستگاه راه آهن سن لازار تجربه نقاشی از موضوع واحد را شروع کرد. او در اواخر عمر تقریباً نابینا بود. این جمله معروف سزان که مونه فقط یک چشم است، اما چه چشم بینایی، ماهیت آثار او را به خوبی توضیح می دهد. او در ابتدا منظره های تابناک با رنگ های درخشان می کشید ولی هنوز شکل ها مرزبندی شده، رنگ های ترکیبی و ضربه های قلم محدود بود. مدتی به نقاشی از هوای باز را آزمود. پس

از مطالعه آثار کانسابل و ترنز تحول چشم گیری در کارش به وجود آمد. در این مرحله مونه به تاثیر آنی شی بر چشم نقاش اهمیت می داد. با تجزیه رنگ موضعی اشیا به تکه رنگ های خالص و با استفاده از تباین رنگی، سعی در جلوه های ناپایدار نور و جو داشت. در این روش رنگ گذاری، طرح خطی بعضی اجزای تصویر تقریباً از میان می رفت ولی برخی از اجزای دیگر مثلاً قایق ها و پل ها با ضربه های قلم برجسته نمایی می شد. پس از مدتی زاویه دید ثابت در ساعات مختلف روز و در شرایط جوی متفاوت، به نقاشی از یک موضوع مثل روبنای کلیسا یا پشته علوفه پرداخت. نتیجه این تجربه ها وانهادن ساختار اشیا و تحلیل شکل ها در نور بود. در دوره ای طولانی که مونه گل های نیلوفر باغچه خانه اش را نقاشی می کرد، آخرین گام را در جهت استحاله واقعیت عینی و نفی اعتبار موضوع برداشت. در این پرده ها صور طبیعی بیش از پیش به انتزاع گرایید.

۱۱۷

کنستابل از هنرمندان سنت شکن و اثرگذار در تاریخ هنر منظره نگاری غرب است که نقاشی گاری علوفه او شوری در نقاشان فرانسوی برانگیخت. او همچون یک عالم هواشناس حرکت و تغییر شکل ابرها، وزش باد و دگرگونی های جوی را به دقت بررسی می کرد.

۱۱۸

دوناتلو علاوه بر دوره رئالیسم خود، چندی نیز تحت تأثیر روم و هنر کلاسیک قرار گرفت. اما در اواخر عمر بار دیگر به رئالیسم روی آورد که علاوه بر برخورداری از نیروی بیان شخصی، با اغراق همراه است

۱۱۹

این مکتب میراث دار سنت مکتب ایلخانی در تبریز، مکتب شیراز و بغداد بود. همراه با سیر تحول ادبیات فارسی و ظهور سبک عراقی و ادبیات تغزلی نوعی فضای شاعرانه و تصویرسازی خیالی را با هماهنگی میان پیکره و فضای تصویر، تنوع رنگ، ترکیب بندی دایره وار، تزئینات ماهرانه و تفکیک فضا (همزمانی) پدید آورد. شاخص آثار این دوره را می توان در دیوان خواجه کرمانی و مجموعه همای و همایون و دیوان سلطان احمدجلایر دید که برای اولین بار هنر تشعیر نیز (به عنوان شیوه ای در تزئین دیوان اشعار به کار رفته است)

۱۲۰

اوکیوئه به طور عام جنبشی در مردم‌نگاری ژاپنی است که هدف آن ارضای ذوق عامه و قشرهای پیشه‌ور و سوداگر شهرنشین بود. بازیگری رایج‌ترین موضوعی بود که همراه با کابوکی در هنرهای تصویری گسترش یافت. صحنه‌های سیرک، شعبده‌بازی، چهره‌ی بازیگران مهم‌ترین موضوعات اوکیوئه را تشکیل می‌دادند.

۱۲۱

یرژی ترنکا تجربیاتی در زمینه تئاتر عروسکی و تصویرسازی داشت که در کار پویانمایی او تأثیرگذار بود. ترنکا در کار خود استاد کاملی بود؛ اما معمولاً برای عروسک هایش میمیک‌های مختلف چهره را در نظر نمی‌گرفت بلکه حالت و احساسات را در موقعیت نشان می‌داد. (دانش فنی تخصصی رشته پویانمایی)

۱۲۲

زیلو دست بافته‌ایست که از نخ پنبه بافته می‌شود و مرغوب‌ترین نوع آن، نفتال نام دارد.

۱۲۳

جریان نیوتوپوگرافی در سال‌های ۱۹۷۰ به کوشش جمعی از عکاسان با نمایشگاهی با عنوان «مکان‌نگاری نوین: عکس‌هایی از مناظر تغییر یافته به دست انسان» در دنیای عکاسی مطرح شد. تمرکز عکاسان این جریان بر تغییر طبیعت به دست انسان بود و سعی داشتند تا از هرگونه زیبایی‌شناسی در بازنمایی محیط پیرامون خود دوری کنند. بنابراین گزینه ۴ صحیح است.

۱۲۴

به‌کارگیری مناره‌های حلزونی را در مسجد جامع سامرای عراق و مسجد ابن طولون در مصر، مربوط به سده‌های نخست ظهور اسلام می‌توان مشاهده کرد.

هانری ماتیس، کته کل‌ویتس و جاکومو بالا به ترتیب از پیروان سبک فوویسم، اکسپرسیونیسم و فوتوریسم بودند. (آشنایی با مکاتب نقاشی)

بیشترین تاثیر صنعتی شدن تولیدات نساجی در مد، تولید رنگ‌های مصنوعی بود و به دنبال آن رنگ‌های بنفش روشن و براق، زرشکی روشن و قرمز به تولید رسید. (دانش فنی پایه، رشته طراحی و دوخت)

پس‌گردنی یا پس‌کله ای به دیالوگ های اضافه ای گفته می شود که گوینده موقع پشت به دوربین بودن بازیگر یا دیده نشدن لب های وی ادا می کند بدون آنکه این دیالوگ ها بخشی از فیلم بوده باشد. این دیالوگ های اضافه گاه جنبه شوخی و طنز و مزه پرانی دارد و گاه جدی و در جهت روشن تر کردن تماشاچی و شنونده است. از مشهورترین پس‌گردنی گویان دوبله ایران، می توان به ایرج دوستدار به جای جان وین و حمید قنبری به جای جری لوئیس اشاره کرد.